

**Katedra filozofie FFUP
Hodnocení magisterské DP**

Jméno studenta	Ján Rečo	
Název práce	Filozofie Wittgensteinovy logiky	
Hodnotil	jméno	datum
Vedoucí práce	Prof. Jan Štěpán	
Oponent práce	Mgr. Karel Šebela, Ph.D.	20.1.2010
Celkové hodnocení	slovní	numerické
	nevyhovující	4

Podrobné hodnocení práce

	Stupnice					
Hodnocení (+)	1	2	3	4	5	Hodnocení (-)
1. Probíhaly pravidelné konzultace						1. Konzultace neproběhly
2. Znalost literatury k tématu				4		2. Neznalost literatury k tématu
3. Dostatečný počet použitých relevantních zdrojů				4		3. Nedostatečný počet relevantních zdrojů
4. Dostatečný počet odkazů		2				4. Nedostatečný počet odkazů
5. Dobrá struktura práce a formální správnost				4		5. Špatná struktura práce a formální nesprávnost
6. Dobrá logická výstavba textu			3			6. Špatná logická výstavba textu
7. Dobrý úvod		2				7. Nedostatečný úvod
8. Kriticky hodnotí zdroje		2				8. Nehodnotí použité zdroje
9. Obsahuje analýzu problému		2				9. Nevykazuje analytické schopnosti
10. Zřetelná metodologie			3			10. Bez metodologického ukotvení
11. Ucelený závěr			3			11. Nedostatečný závěr
12. Správně vedený vědecký aparát				4		12. Nesprávně vedený vědecký aparát
13. Kvalitní jazykové podání (stylistika a gramatika)				4		13. Špatné jazykové podání
14. Přílohy (nepovinné)						

Slovní hodnocení:

Předložená práce se zabývá interpretací díla Tractatus logico-philosophicus Ludwiga Wittgensteina, především otázkou vztahu jazyka a světa.

K formální stránce – čísla poznámek pod čarou jsou někdy uvedena před interpunkcí, někdy po ní, bez zjevného důvodu, ani toho „oficiálního“, kdy poznámka před interpunkcí znamená odkaz přímo na předcházející slovo, poznámka po interpunkci odkaz na celou předchozí větu. V seznamu literatury vedle očekávatelného výčtu Wittgensteinových děl čtenář nalezne několik učebnic (!), tedy pouze terciárních zdrojů. Nabízí se pochybnost, zda diplomand zná dostatečný počet relevantní literatury k tématu. Zvláště výskyt a v textu dokonce diskuse terciárních zdrojů je velmi problematická.

Dále – autor neúnosně často používá úvozovky u jednotlivých slov (nikoli u citací, tam je vše v pořádku). Rečo chce podat interpretaci, či jak on sám říká, popis Traktátu; je však krajně obtížné

Katedra filozofie FFUP
Hodnocení magisterské DP

podat jasný popis něčeho a přitom neustále dávat slova, jimiž onu věc popisují, do úvozovek – ve čtenáři to nutně vyvolává pocit, že oním slovem je vlastně myšleno něco více či méně jiného. Z úvozovek se tak stávají jakési kouřové clony, které zahalují ten význam, kterým chtěl diplomand ona slova nadít, nemluvě o stylistické nevzhlednosti a ztížené čitelnosti takového textu. Příkladem za všechny budiž 8.řádek strany 39, kdy autor mluví o ontologii Traktátu a uvádí, že končí „přesně“ větou č. 2.0121, neboť již následující věta Traktátu zmiňuje jazykové útvary, „jako jsou slova a věty“. Je pro mne těžké odhadnout, co znamená přesnost v úvozovkách.

Mnoho poznámek pod čarou je naprosto zbytečných, některé slouží jako doplnění hlavního textu a mohly zůstat v hlavním textu samotném (např. poznámka č. 38), jiné slouží k podivným ironickým glosám, v odborné práci nepatřičným (např. poznámky č. 19, 125), nad dalšími zůstává rovnou rozum stát, když se např. v poznámce 131 diplomand dušuje, že nikde v práci nefilozofuje.

V kapitole Výstavba myšlenek diplomand tvrdí, že se celou prací snažil „vystavět po vzoru levných detektivních románů“ (str. 10), čímž, jak sám uvádí, se práce vzpírá požadavkům akademického provozu a hodlá za to nést důsledky. To téměř nepotřebuje komentář, ale přeci jen odkážu alespoň na str. 54-58. Reč zde srovnává svou koncepci s učebnicemi L.Valenty a M.Petříčka. Autor srovnává nesrovnatelné, zvláště u Petříčkovy knihy, která je již dle podtitulu souhrnem improvizovaných přednášek k současné filozofii. Srovnávat improvizované přednášky, kde je opravdu jen mj. zmíněn i Traktát s odbornou prací o Traktátu je krajně nefér; nicméně diplomand toho využívá a dělá si z Petříčkových slov snadný terč, do něhož se s gustem trefuje. Reč dokonce tvrdí, že si Petříček plete filozofii s bohapustým blábolním a připojuje následující poznámku: „Čehož nejsem, přiznávám, mnohdy dalek ani já. Přesto je třeba uznat jistou hranici, která se ze slušnosti nepřekračuje“ (str. 54-55). Autor se pak na str. 56 ptá: „Kam se poděla ona subtilní krása Tractatu? Proč jej předkládá čtenáři jako zmalovanou děvku?“ Již první Rečova otázka je v kontextu odborné filozofické práce podivná, ta druhá dle mého rovnou překračuje onu hranici slušnosti, po jejímž uznání diplomand volá.

Nyní více k obsahu – Rečova práce je téměř výhradně interpretací Traktátu. Úvodními kapitolami jsou Stavba myšlenek a Stavba textu - v ní autor doslova popisuje grafickou stavbu textu a obšírně se rozepisuje o svém způsobu citace Traktátu a Wittgensteinových děl obecně, ačkoli je tato již zaužívaná. Opět se zde vynořuje pochybnost, zda diplomand zná dostatečný počet relevantní literatury k tématu. Vlastní jádro práce tvoří kapitola Jazyk a svět, rozdělená do částí A)-E). Části A) a B) jsou víceméně popisné, náznaky originální interpretace se objevují v částech Obrazy matematiky a matematika obrazů.

Zde vyvstává potíž s diplomandovou terminologií – opakovaně mluví o tom, že jeho práce je popisem Traktátu. Jednak tomu zdá se protirečí některá jeho další vyjádření, když např. na str. 58 hovoří o

Katedra filozofie FFUP
Hodnocení magisterské DP

Valentově a své koncepci Traktátu. Samotný popis díla by byl na odbornou práci málo, ale důležitější je, jak chápe Rečo rozdíl mezi popisem a interpretací a je-li něco takového jako pouhý popis díla, který zároveň toto dílo věrně prezentuje, vůbec možný. Tato témata jsou pro diplomandem zvolený typ práce klíčová, ale zůstávají přesto v celé práci otevřená. Navíc, autor rezignoval na sekundární literaturu k tématu, takže to, čím by práce mohla být zajímavá, je jen originální interpretace. Může být ale popis originální interpretací? Chápu-li se slova „popis“ a „originální interpretace“ ve svém obvyklém významu, pak rozhodně ne. Nabízí se alespoň možnost porovnat myšlenky Traktátu s autokritikou, jíž Wittgenstein Traktát podrobil ve Filozofických zkoumáních, ale ani tu diplomand nevyužil.

Avšak i pokud budeme, diplomandovi navzdory, hovořit o originální interpretaci, pak ta se sice v uvedených částech rýsuje, ale již zmíněné formální neobratnosti a celkový těžkopádný styl velmi znesnadňují jejímu porozumění. Jakoby zde autor přejal enigmatičnost Wittgensteinova stylu. Nakolik jsem Rečově interpretaci byl schopen porozumět, připadá mi poměrně ortodoxní a neodchyluje se příliš od zavedeného způsobu interpretace Traktátu, ale přiznávám, že věc nejsem schopen s jistotou posoudit, protože v zápolení s diplomandovým stylem psaní jsem nejednou prohrál.

Proto jen několik poznámek – na str. 17 začíná Rečo novou kapitolu konstatováním, že se nemůžeme „vymanit z područí jazyka“. Netuším, co z předchozího textu k tomuto závěru vedlo, zvláště poté, co na str. 14-15 zavádí rozdělení filozofů na dva typy, které snad s oním konstatováním souvisí, a kterému jsem prostě neporozuměl. Na str. 30 autor avizuje snahu vymezit pojmy propozice a faktu. V odstavci věnovaném propozici nejprve konstatuje možnost, že různé věty mohou „opisovat“ jednu propozici. Po sérii otázek pak, nakolik tomu rozumím, dochází k tomu, že různost propozic je růzností „vět-obrazů-stavů věcí“. Tento novotvar mi v pochopení toho, co Rečo myslí propozicí, nepomohl o nic víc než následující formulace, podle níž lze také propozici chápat jako „svého druhu, „zvýraznění“ jinak zastřené formy zobrazení“. Fakt je pak vymezen jako „pouhé vypovídáním existence/neexistence stavu věcí“. To se podobá větě 2 Traktátu, ale nechápu, proč má být fakt „vypovídáním“, což je aktivita obvykle spojená s jazykem a hodí se spíše k větám (či propozicím?).

Je to škoda, protože navzdory všemu je z celé práce cítit obrovskou myšlenkovou práci a snad i originální a promyšlenou koncepci; hodnotit však musím to, co diplomand předložil a v tom převod svých úvah do kvalitně napsané práce nezvládl.

Můj celkový náhled na Rečovu práci tak do jisté míry konvenuje s Rečovým vlastním hodnocením. V poslední větě práce píše: „I přes možné odmítnutí práce jako celku považuji některá její dílčí zjištění, především interpretačního rázu, za obecně přijatelná a explicitně obhajitelná“. Považuji tedy

Katedra filozofie FFUP
Hodnocení magisterské DP

některá dílčí sdělení diplomandovy práce, především interpretačního rázu, za obhajitelná, ale práci jako celek nedoporučuji k obhajobě.

V Olomouci 20.1.2011

Mgr. Karel Šebela, Ph.D.

Slovní a numerická řada: **v ý b o r n ě** (1+, 1, 1-); **v e l m i d o b ř e** (2+, 2, 2-); **d o b ř e** (3+, 3, 3-); **n e d o s t a t e č n ě** (4)
Stupnice podrobného hodnocení: 1-2 – **v ý b o r n ě a ž v e l m i d o b ř e**; 3 – **p ř ů m ě r n ě**; 4-5 – **n e v y h o v u j í c í**